

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/16/426

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni vaneminspektor Helina-Aleksandra Lettens
Otsuse tegemise aeg ja koht	13.04.2016, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	29.02.2016
Teabevaldaja	Riigiprokuratuur, aadress: Wismari 7, 15188 Tallinn e-posti aadress: info@prokuratuur.ee
Vaide esitaja	xxxxxxxxxxxxx, aadress: xxxxxxxxxxxxxxxxxxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspeksioonis registreeriti xxxxxxxxxxxx vaie Riigiprokuratuuri tegevuse peale juurdepääsupiiranguga teabe edastamisel.

Vaide kohaselt on Riigiprokuratuur edastanud AvTS § 35 lg 1 punkti 1 alusel asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet asutusevälisele isikule enne kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud kaebetähtaja möödumist.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

29.12.2015 saatsin Põhja ringkonnaprokuratuurile kuriteoteate Tallinna Vangla juristi xxxxxxxxxxxxxx suhtes krim.menetluse alustamiseks.

Põhja ringkonnaprokuratuur jättis 08.01.2016 otsusega nr PRP-13/15/56-(16) krim.menetluse alustamata. Ringkonnaprokuratuur ei ole krim.menetluse alustamata jätmisest teavitanud

xxxxxxxxxxxxx ehk prokuratuur on taganud kuriteost teavitamise fakti konfidentsiaalsuse või hoidis ära kuriteo (KrMS § 198 lg 2).

Nimetatud otsuse vaidlustasin 15.01.2016 kaebusega riigiprokuratuuris. Riigiprokuratuur jättis 20.01.2016 määrusega nr RP-6-9/16/16-2 kaebuse rahuldamata. Nimetatud määrusele seadis prokuratuur juurdepääsupiirangu AvTS § 35 lg 1 p-i 1 näol kuni kaebetähtaja lõpuni. Nimetatud määruses on viidatud KrMS § 207 lg-tele 4 ja 5 ning lisaks kaebuse esemele võttis riigiprokurör seisukoha, et juristi solvangute osas edastab riigiprokurör materjalid Tallinna vanglale minu suhtes seisukoha võtmiseks.

Riigiprokuratuuri määruse sain küll 21.01.2016, kuid millal ja kas kavatses riigiprokuratuur materjalid vanglale edastada, ei teadnud.

29.01.2016 teavitas vangla kontaktisik mind dists.menetluse alustamisest, millest selgus, et riigiprokuratuuri referent on xxxxxxxxxxxxxx e-posti aadressile saatnud 20.01.2016 määruse, 29.12.2015 kuriteoteate ja 15.01.2016 kaebuse.

29.12.2015 Põhja ringkonnaprokuratuurile saadetud kuriteoteate alusel menetlust ei alustatud. Tulenevalt KrMS § 198 lg-st 2 pidi prokuratuur kuriteokaebuse esitamise korral teatama krim.asja alustamata jätmisest ka isikule, kelle kohta kuriteokaebus esitati, kuid kui prokuratuur seda ei teinud, siis on alust arvata, et teatamata jäeti kuriteost teavitamise fakti konfidentsiaalsuse tagamiseks või kui see oli vajalik kuriteo ärahoidmiseks.

Igal juhul puuduvad minul andmed, et 29.12.2015 kuriteoteate alusel krim.menetluse alustamata jätmisest teavitati vangla juristi.

Riigiprokuratuur lahendas oma 20.01.2016 määrusega minu kaebust Põhja ringkonnaprokuratuuri otsusele, mitte aga 29.12.2015 esitatud kuriteoteadet või -kaebust, mille tõttu ei kohaldu riigiprokuratuurile KrMS § 198 lg-s 2 nimetatud tegevus. Samas näeb KrMS § 207 lg 5 üheselt mõistetavalt ette, et riigiprokuratuur saadab kaebuse rahuldamata jätmise määruse kaebuse esitajale. KrMS ei anna riigiprokuratuurile õigust edastada juurdepääsupiiranguga varustatud teavet isikule, kelle kohta on esitatud kuriteokaebus, kui juurdepääsupiirangu lõppemise tähtaeg ei ole möödunud. Vastasel juhul muutub mõttetuks juurdepääsupiirangu eesmärk. Samuti olen seisukohal, et prokurör ei saa kaebuseväliste asjaoludena otsustada materjalide edastamist määrusega, kus õigusnormid ei näe sellist võimalust ette.

Nagu nähtub xxxxxxxxxxxxxx e-posti väljatrükist, on riigiprokuratuuri referent xxxxxxxxxxxxxx 20.01.2016 kella 15.07 ajal saatnud mh koopia mitte vangla üldisele e-posti, vaid juristi e-posti aadressile teemaga minu 15.01.2016 kaebuse rahuldamata jätmise määrusest. Manusena on märgitud 29.12.2015 kaebus ja 15.01.2016 kaebus ning 15.01.2016 (õige on 20.01.2016) määrus. Samas on muu infona märgitud, et kehtib juurdepääsupiirang kuni kaebetähtaja lõpuni. Seega on Riigiprokuratuur enne kaebetähtaja lõppu edastanud asutusevälisele isikule juurdepääsupiiranguga varustatud teavet, mis on ebaseaduslik tegevus.

Taotlen algatada järelevalvemenetlus kontrollimaks, kas riigiprokuratuur on juurdepääsupiirangualust teavet edastanud asutusevälisele isikule õiguspäraselt, kui ei olnud möödunud kaebetähtaeg ning võimaliku rikkumise tuvastamisel teha ettekirjutus seadusliku olukorra taastamiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Inspeksioon ei pidanud Riigiprokuratuurilt selgituste küsimist vajalikuks.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Kriminaalmenetluses on toimiku materjalide avaldamise üldtingimused sätestatud kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) §-s 214, mille kohaselt on kohtueelse menetluse andmete avaldamine lubatud prokuröri loal kriminaalmenetluse, avalikkuse või andmesubjekti huvides, kui see ülemäära: 1) ei soodusta kuritegevust ega raskenda kuriteo avastamist; 2) ei kahjusta Eesti Vabariigi või kriminaalmenetluse huve; 3) ei sea ohtu ärisaladust ega kahjusta juriidilise isiku tegevust; 4) ei kahjusta andmesubjekti ega kolmandate isikute õigusi, eriti delikaatsete isikuandmete avaldamise puhul.

Nimetatud sätted reguleerivad teabele juurdepääsu võimalusi ajal, mil menetlus on käimas. Sisuliselt kehtib see regulatsioon ka ajal, kui menetlus on formaalselt lõpetatud, kuid kestab veel kaebemenetlus või on seaduses sätestatud tähtaeg menetluse uuendamise otsustamiseks.

Vastavalt AvTS § 2 lg 1 punktile 2 sätestab avaliku teabe seadus piiratud juurdepääsuga avaliku teabe ja sellele juurdepääsu võimaldamise korra teiste seadustega reguleerimata osas ja sama paragrahvi lg 2 punkt 4 ütleb, et avaliku teabe seaduse sätteid ei kohaldata teabele juurdepääsupiirangute, juurdepääsu eritingimuste, korra ja viiside osas, juhul kui need on eriseaduses sätestatud teisiti. Seega alates toimiku arhiveerimisest ei reguleeri toimikumaterjalide avaldamist enam menetlusseadustik, vaid aluseks tuleb esmajoones võtta avaliku teabe seadus.

Ka Riigikohus on asjas nr [3-3-1-90-14](#) inspeksiooni järelevalvepädevuses osas leidnud, et AvTS § 44 p 1 kohaselt teostab Andmekaitse Inspeksioon järelevalvet avaliku teabe seaduse ja selle alusel antud õigusaktide täitmise üle. Seega on Andmekaitse Inspeksiooni järelevalve alt väljas eriseaduste või välislepingutes eriregulatsiooni alusel saadud teave.

Kuna antud juhul on menetlusteave loodud/ saadud kohtueelse menetluse käigus, mida reguleerib kriminaalmenetluse seadustik, mis reguleerib ka teabele juurdepääsu korda, siis menetlusdokumentide edastamisele AvTS ei laiene ning inspeksioonil puudub menetlusdokumentide väljastamise osas nii menetlusseadusest kui Riigikohtu otsusest tulenevalt järelevalvepädevus.

Lisaks soovib inspeksioon selgitada järgmist. Üksnes sellest, et Ringkonnaprokuratuur ei saatnud menetluse alustamata jätmise teadet vangla juristile, ei saa järeldada, et eesmärgiks oli kuriteost teavitamise fakti konfidentsiaalsuse tagamine. Kuriteost teavitamise fakti konfidentsiaalsus tagatakse korrupsioonijuhtumist teatamise korral, mis ei ole antud juhtumi puhul teemaks.

Mis puudutab aga seda, et Riigiprokuratuur edastas materjalid otse vangla juristi e-posti aadressile, siis xxxxxxxxxxxx kui vangla jurist on igati õigustatud omama juurdepääsu dokumentidele, mis on saadetud erinevate haldusorganite poolt. Vangla juristi ametikoha põhieesmärgiks on vanglas koostatavate õigusaktide ja dokumentide juriidilise korrektsuse tagamine, vangla õiguslane teenindamine ja esindamine. Nimetatud eesmärkide täitmine oleks raskendatud, kui juristil puuduks dokumentidele juurdepääs.

/allkirjastatud digitaalselt/

Helina-Aleksandra Lettens
vaneminspektor
peadirektori volitusel